

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr, 2-szor 6 kr, 3-szor 5 kr, s minden hirdetés után 30 kr. helyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelük Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Vogelmöl (Wollzeile 9. sz.).

Nyilttérre cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a „K. KÖZLÖNY”
július—szept.—decemberi folyamára.

Előfizetési ár:

Félévre 6 forint o. ért.

Évnegyedre 3 " " "

Egy hóra 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A provisorium s folytatása.

III.

A politikai lelkiismeret kérdése körüli puritanizmusnak mindig egy fényes s meghatározó bizonyítványa marad azon meglepő egyetértés, azon önmegtagadás és határozott készség, melylyel ezelőtt öt évvel az 1861-diki magyar államférfiakkal együtt nemcsak a főispánok és főkegyelmei tanácsosok, hanem még a köztörvényhatósági tisztikarok és derékszékű igénytelenebb állású egyének is lemondtak vala, inkább a magánéletbe (és sokan szegénységbe) visszavonulni készek, mintsem hazafias meggyőződésük ellenére a provisorium szolgáltatában a törvénytelen hatalommal szövetkezzenek.

A legitím alkotmányos jogérzetnek s az áldozatkész hazafiságnak ritka szép s erélyes tiltakozása volt ez azon kárhóztos czélok és eszközök ellen, melyekkel a fameuse februári charta ráncosozása, s alkotmányos önállásunk és legszentebb jogaink megsemmisítése érdekében, még egyszer fellépett a szuronyok nyers uralmával megbukott abszolutizmus és reactio és pedig fellépett most már cizfira, de üres alkotmány-theoriák álarcza alatt.

Annál fényesebb s annál magasabb volt ez egyetértés e tiltakozó visszavonulás a passiv ellentállás sanyaru terére, mert a hazafias párt nem rendelkezett azon eszközökkel, melyek egyéb kárpótlást, mint erkölcsit, nyújthattak volna azon áldozatért, mibe a solidaritási elvállalása került.

Elég volt annyit mondani, mint a miből a híres trafilagari hős egyszerű szónoklata állott az élethalál-harc kezdetén: a ki hazafi, teljesítse kötelességét!

A közbizalom emberei zárt sorokban vonultak vissza, s a törvénytelen rendszer szolgáltatába igen kevesen szegődtek át, noha a tényleges hatalom proselytákat teremteni az indemnyítás oly nemét szavazta meg önmagának, mihez — hiszszük — maga is csak nagy kénytelenségből, s pirulva nyult.

Social-politikai életünk történetében bizonyára egy fényes lap jut az 1861-diki jellemző társadalmi viszonyokhoz.

De igazságtalanság lenne, ha ugyanakkor a hazafi erények szintoly örökzöld korszakja nem nyújtának az akkori főispánoknak is, kik bár a korona kinevezésétől függő állásban, s nem mint választottak és a közvélemény irányában erkölcsileg elkötelezettek, s a kik ekkép csak felőlés és önmaguk irányában érezhették volna magokat felelősöknek: semmi mentséget, semmi plausibilis ürügyet nem kerestek, hogy megtartsák méltóságukat, hanem teljes készséggel azonosították felfogásukat s eljárásukat a törvényhatóságok közvéleménye, s a tisztikarok hazafias elhatározásával.

Az 1861-diki főispánok nyilatkozata egyértelmű volt a miénkel. Nem ajánlkoztak a törvénytelen rendszer szolgálatára. Felmentésüket kérték. Felmentettek és ők leléptek a hatalom polczáról a hatalom által elnyomott hazafiak sorába. És adjuk meg az igazat halás elismeréssel, ezen férfiak hazafias sorakozása a nemzeti párthoz, buzgalomuk és hű kitartásuk a küzdelemben, nem kevéssé emelte a passiv ellentállás harcának jelentőségét s hatásának súlyát.

Jötték az administratorok, a burocracia uralma, a provisorium, egy zord korszak, melyhez az adatokat Klio összevont szem-

öldökkel jegyezte fel, dolgok, a mik ellen nem hiszszük, hogy maguknak az arrangement intézőinek jobb érzése egy-egy magános órában ne tiltakozott volna. Egy rendszer, egy apparatus állított itt fel nyilván az intelligencia és birtok érdekei s tekintélyének összemorzsolására, hogy ha nem egyéb, legalább a pauperismus és corruptio ölében ki-merülten, adja meg magát a jogérzelem s elvűrség. A hatalom harcza volt ez jól fel-fegyverkezve védtelenek ellen, s nem riadva vissza a nyers tömegek érzelmeinek felhívása és azokkal való szövetkezéstől se a polgári élet nemesebb factorai, s érdekei ellen. De hasztalan!

Nem akarjuk hatáskeresőleg illusztrálni az administrator urak ezen sötét korszakát; nem a passiv ellentállás terén állott hazafiak falánának harczát. Csak azt mondjuk, hogy mi Nádasdy úr kegyelméből a Királyhágón innen az 1861—1865-ki években igazán „megbűnhődtek a multat s a jövőt”, és az administrator urak, tisztikarai és bíróságaikkal együtt, a legszomorubb és a legveszedelmesebb idők emlékét hagyták magok után.

A gonosz játéknak az 1865. szeptember 20-diki páteus vetett véget. Következett a Majláth-Belcredi kormány. Az administratorok mentek — pensioba. A megyék élire ismét főispánok nevezettek ki; de ki fogja azt mondani, hogy valóban főispánok és valóban megyék voltak ezek? Hiszen gondoskodva lön hogy az egész főispáni hatáskör fictio legyen, s a provisorium egész rendszere és személyzete maradt, a mint azt ellenségeink nyakunkra szervezték volt. Folyt az osztrák igazságszolgáltatás irgalmatlanabbul, mint valaha, s folyt az administratio, a mint azt bu-reaucratikus és rendőri állami szempontból a megyei statutak és hagyományok ellen organisáltak volt; a főispán még annyi hatalmat se gyakorolhatott, hogy egy hivatalával viszálszó szolgabíró felsőbb jóváhagyás nélkül elmozdítson; s a szolgabírói hivatal a főispán és tisztség mellözésével mindenféle föbb hivatalok rendeleteinek végrehajtójává tétetett, s magával a legfőbb hatósággal közvetlen érintkező közege lön tovább is és főispánaink — kiktől valóban csak áldozat volt e szerep elvállalása — a legjobb akarat mellett se sokat tehettek, mert hiszen a „megyei” bíróságok egészen önállóan működtek, ott a főispánnak semmi befolyása se volt, s a „megyei” közigazgatás is általában befolyásuk nélkül folyt, kivéve egy pár törvényhatóságot, a hol a megye élire kinevezett egyéniség maga is beállott keréknek a burocracia gépezetébe, sőt a pártküzdelmekbe is belevegyült, mint például — a fogarasvidéki hatóságban. E korszakban csak egy vigasztaló tény merült fel reánk királyhágóninieniekre nézve: az, hogy képviselőink Pestre hívatlak meg.

Most új korszak nyílt. A f. é. február 17-diki k. k. leiratban ő Felsége kijelenté az alkotmány helyreállítását, s egyszersmind kinevezé a felelős miniszteriumot. Az államjogi élet fővonásainak szempontjából, az eddigi nyomorúságokhoz képest, a legnagyobb vívmányhoz jutottunk: közös törvényhozás és közös hazai kormányzat alá jutottunk. De a mi magánjogi és köztörvényhatósági életünket illeti, az maradt reánk nézve — a provisorium folytatása. Ne tagadjuk el, mert tény: sok magas, itt-ott talán igen magas remény lehiggadt, s a megyéken némi nyugtalanság lepte meg a felhangolt kedélyeket, látva, hogy a miniszterium kinevezése után nem lephetünk egyszerre a paradicsomba. Azonban habár két hó múlva érkezett, de őszinte s nagy lelkesedéssel fogadtattott királyi biztos ő nmlga, mint a ki ő Felsége s a miniszterium által küldetett. Főispáni értekezlet hívatott össze. A főispánok, kettőt kivéve, nem voltak miniszteri ellenjegyzés mellett kinevezve. Ne csodálja senki, ha egy ily értekezlet nyilatkozatában nem mindenki nyugodott meg, s megyei küldöttségek aziránti óhaját fejezték ki, miszerint a törvényértelmében kinevezések s megyegyűlések összehívása sietőleg megtörténjék, s az átmeneti szervezés ne a provisorium merev folytatása legyen. Ez nem egy főispánnak magának is leghőbb óhajta volt. Kir. biztos ő nmlga a kormány elibe terjesztette

javaslatait, s nem kételkedünk, hogy hiv felvilágosítást adott mind a közóhajtasról, mind az itteni viszonyok körül tett észleletei eredményéről.

A koronázási ünnep örömeivel — az idő rövidsége miatt — nem élvezhettük ugyan a fennebbi óhajtasok teljesülésének örömet; de e perczen már megnyugvással hivatkozhatunk végre arra, hogy a királyhágóninieni főispánok, főkirálybírák és főkapitányok a törvény értelmében ki vannak nevezve, kir. leiratok által a kolozsvári adhoc országgyűlés feloszlatoznak, a szebeni landtag határozatai érvényteleneknek vannak nyilvánítva, s a miniszterium rendelkezett a törvényhatóságok szervezéséről.

A helyzet mindenesetre tisztul, s hogy azt ezen nagy jelentőségű tények után hogyan fogjuk fel, s mennyiben találjuk megnyugtatónak, erről közelebből.

Halmágyi Sándor.

Királyi leirat az erdélyi főkegyelmeihez.

ELSŐ FERENCZ JÓZSEF.

Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Magyar-, Cseh-, Halics- és Ladomérországok Apostoli nagy Illyria stb. Királya;

Ausztria Főhercege, Erdély Nagyfejedelme és Székelyek Grófja stb.

Méltóságos, Tisztelendő, Tekintetes, Nagyságos, Nemzetes, Tisztes, Okos, Értelmes, őszintén kedvelt Híveink!

Hogy a Magyar- és Erdélyország egyesítéséről szóló, a kolozsvári 1848. évi országgyűlésen alkotott I. törvényezik tartalmából folyó viszonyok véglegesen szabályoztassanak, szükségesnek találtuk 1865. évi Sept. 1-ére kelt királyi leiratuink által ugyanazon évi Novemb. 19-én Kolozsvárra Erdély részéről országgyűlést hirdetni.

Ezen országgyűlést, midőn később, a függő közigazgatás kérdése megoldása végett 1865. évi Decem. 10-re Pestre összehívott magyarországi országgyűlésen Erdély képviselői is, meghívásunk következtében megjelentek, — az itt megindult tanácskozások eredményéig ideiglenesen elnapoltuk.

Miután pedig atyai szívünk öröme, a most említett magyar országgyűlésen a két ország képviselői közt oly testvéri egyetértés létesült, melyből azon cél, a melyet a Kolozsvárra 1865. évi Novemb. 19-re egybehívott erdélyi országgyűlés elé kitűztünk, t. i. a törvényesen egyesült két ország közti viszonyok részletes szabályozása s kölcsönös érdekeinek kiegyenlítése leggyorsabban és legbiztosabban elérhető a magyar országgyűlés által erre nézve már kinevezett küldöttség útján, — és miután különben is, mind a pozsonyi 1847—8. évi országgyűlés VII-ik, mind pedig a kolozsvári 1848. évi országgyűlés I. törvényezikének egybehangzó rendeletei szerint az unio részleteinek végérvényes megállapítása csak a két ország egyesült és közös törvényhozása által lesz eszközölhető, — a fennírtak, az 1865. évi Novemb. 19-re Kolozsvárra Általunk egybehívott s 1865. évi Decem. 10-én kelt királyi leiratuink által elnapolt országgyűlést ezennel feloszlatojuk. — Kikhez egybírnat Császári Királyi és Nagyfejedelmi kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi szék- és fővárosunkban Bécsben Ausztriában, szent Iván hó 20-ik napján 1867. esztendőben.

Ferencz József, s. k.

Gróf Andrassy Gyula.

Királyi leirat az erdélyi főkegyelmeihez.

ELSŐ FERENCZ JÓZSEF.

Isten kegyelméből Ausztriai Császár, Magyar-, Cseh-, Halics- és Ladomérországok Apostoli nagy Illyria stb. Királya;

Ausztria Főhercege, Erdély Nagyfejedelme és Székelyek Grófja stb.

Méltóságos, Tisztelendő, Tekintetes, Nagyságos, Nemzetes, Tisztes, Okos, Értelmes, őszintén kedvelt Híveink!

Az alkotmányos jogállapotnak birodalmunk összes területén lett helyreállítása után szükségesnek tartjuk: hogy az alkotmányos elvek és jogalapra nézve minden fennforogható kétely eloszlatassék és a közigazgatás zavarának jövőre eleje vessék. Ugyanazért, miután magyar koronánk országainak államjogi viszonya, az uralkodásunk alatt álló többi országok irányában az 1865. évi decem. 10-én Pestre Magyarországra s a vele törvényesen egyesült Erdély részére egybehívott közös or-

szággyűlésen, a közös érdekű ügyek tárgyában alkotott s általunk szentesített törvény által, birodalmunk hatalmát biztosító módon s alkotmányos uton, véglegesen szabályoztatott, s ez által minden további eltérő irányú törvények, intézkedések, és határozatok, következésképpen a Nagy-Szebenbe 1863. évi július 1-ére egybehívott, és 1865. évi szept. 1-én kelt királyi leiratuink által feloszlatozott erdélyi tartománygyűlésnek azon határozatai is, melyek Erdélynek a birodalom irányában közigazgatási állására vonatkoznak, szükségképpen hatályon kívül léptek.

Miután továbbá az 1847. évi pozsonyi országgyűlés VII. s az 1848. évi kolozsvári országgyűlés I. törvényezik által a polgári jogegyeülőség elve, melynek sértetlen fenntartását fejedelmi hivatalunk legfőbb feladatai közé sorozzuk, nemzetiség, vallás és nyelvre való tekintet nélkül ugy is biztosítva van, s ennél fogva fennírtak nagy-szebeni tartománygyűlésnek határozatai részint újabb törvénybe ütköznek, részint feleslegessé váltak;

S miután elvégre Erdély belügyeit érintő minden kérdések, a két ország egyestülésétől szóló fentebbi törvények értelmében végérvényesen csak a pesti közös és egyesült törvényhozás keblében lesznek megoldhatók;

Mindezeknél fogva a többször érintett 1863. évi július 1-ére egybehívott s 1865. évi szept. 1-én kelt királyi leiratuink által feloszlatozott nagy-szebeni tartománygyűlésnek összes határozatait ezennel hatályon kívül helyeztük.

Kikhez egybírnat Császári Királyi és Nagyfejedelmi kegyelmünk és kegyelmességünkkel állandóan hajlandók maradtunk. Kelt birodalmi szék- és fővárosunkban Bécsben Ausztriában, szent Iván hó 20-ik napján 1867. esztendőben.

Ferencz József, s. k.

Gróf Andrassy Gyula.

Méltóságos, Tisztelendő, Tekintetes, Nagyságos, Nemes, Tisztes, Okos és Értelmes Erdély Nagyfejedelemségünk telyhatalmu biztosunk és királyi főkegyelmeihez tanácsosaink,

őszintén kedvelt Híveinknek.

Kolozsvárrt.

Az erdélyi királyi biztos körirata.

Az erdélyi köztörvényhatóságok szervezéséről ideiglenes javaslat, a főméltóságú magyar felelős független miniszterium felterjesztése következtében, s a belügyminiszter urnak folyó év június hó 14-én 2416. eln. sz. alatt kelt hivatalos értesítése nyomán ő császári és apostoli kir. Felségének legfelsőbb jóváhagyásával megerősítették, sietek azt az /- alatt mellékelve, foganatosítás és ahoz való alkalmazás végett ezennel áttenni.

Teljesen meg lévén arról győződve, miszerint a hatóságok melyen áthatva ezen alkotmányos átalakulásnak nagyfontosságú horderejétől, hazafiai legfőbb kötelemük közé sorolandják ezen alkotmányos átalakulást a törvényes renddel párosulandó alkotmányos joggyakorlat alapján és pedig minden személyes érdekeknek kizárásával, s egy a különböző nemzetiségek és vallás felekezettiek érdekeinek méltó figyelemben tartásával, oly gondos óvatossággal egybekötendő ildommal foganatosítani, hogy annak eredménye, valamint egy részről az alkotmányos életnek megszilárdítását és állandó elvezetést biztosítani, ugy más részről egy czelszerű hatósági ügykezelésnek életbe léptetése és a közszolgálat érdekeinek kellő előmozdítása által minden irányban megnyugtatólag hatni képes lehessen; s mennyiben csak is ily ildomos eljárás által leendő érvényesíthető azon feltevés, mely szerint a helyhatósági ösi intézmény a felelős kormányzati és parlamentarizmus rendszerrel nem csak megegyeztethető, hanem egyszersmind azonosítható is.

Kolozsvárrt június 26-án 1867.

Gr. Péchy s. k.

A felelős királyi miniszterium

a köztörvényhatóságok alkotmányos hatáskörének visszaállítását főkötelességei közé számítván, addig is, míg az erdélyi viszonyok az 1847. évi pozsonyi 7-ik törvényezik 5-ik szakaszára való tekintettel minél előbb törvényhozás útján rendeztetnének, az országgyűléstől nyert felhatalmaztatása alapján a következőket rendeli:

1) Az erdélyi megyéket, Fogaras és Naszód vidékét, s a székely székeket állandó bizottmányok képviselik, melyek hivatala vannak a törvényhatóságok végleges rendezéseig, a hatósági belügyekre vonatkozólag, e végett az 1861-ben alakított és kormány helybenhagyással működésbe is lépett me-

gyei, vidéki és széki bizottságok még meglevő tagjai hivandók össze.

2) A főtiszt a hatáskörébe e szerint visszahelyezett bizottságnal a jelen szabályzatot, mint a mely törvényhozási rendelkezéseik szorosán megtartandó lesz, közölve, annak első ülésében a hitet, a vele rendelésileg közlendő előszabott esküforma szerint leteszi.

3) Mintán a folyó 1867-dik évre minden köztérhek ki vannak már vetve, s a törvényhatóságokbeli költségek fedezése ehhez képest rendezve és ez évről évre megállapítva, ennél fogva további rendeletig, s illetőleg a törvényhozási további intézkedéseik a jelenleg megállapítva levő rendszeres kiadási összegek, s valamint az ezek, úgy a koronként utalványoztatni szokott költségek folyósítása körül jelenleg gyakorlatban levő eljárás és mód fentartatnak, ebből folyólag a tisztviselők és szegődötték fizetései, valamint a megállapítva levő hivatali kiadásai átalányok is, a jelen mennyiségükben maradnak.

4) A képviselő bizottság első teendőjéül tűztetik ki a tisztviselők megválasztása, még pedig úgy, hogy a közigazgatási tisztviselőkre nézve a jelen rendszeresített hivatali létszám fentartatván, a kerületi tisztviselőkre nézve az 1848-ik évig volt azon szervezet lesz a törvényhozási rendelkezéseik visszaállítandó, mely szerint a megyékben minden kerületben egy főbíró és egy alispán, a széki székekben — Aranyos széket kivéve — minden kerületben egy-egy alkirálybíró, továbbá Aranyos székekben, csak egy alkirálybíró, Fogaras vidékben csak egy alkirálybíró és ennek hasonlatára az 1861-ik évben ideiglenesen létesített Naszód vidékben is ugyan egy alkirálybíró kell, hogy legyen.

Választás alá jönnek pedig a megyékben a főbírók, alispánok, keblí pénztárnokok, fő- és aljegyzők, szolgabírák, levéltárnokok;

a vidékeken az alkirálybírók, keblí pénztárnokok, fő- és aljegyzők, szolgabírák, levéltárnokok;

a széki székekben az alkirálybírák, keblí pénztárnokok, fő- és aljegyzők, dűllők és levéltárnokok.

A mérnökökre és orvosokra nézve hivatali tisedes esetében, további rendeletig, ideiglenesen az 1848-ig volt gyakorlat megtartandó.

A többi kezelő, szolgai és más állomások betöltése, további rendeletig, kormányi felügyelet alatt a főtisztek által lesz elintézendő.

A megyékben és vidékeken, minden választás alá jövő állomásra a főispánok, főkapitányok — a becsületes jellem, képesség és gyakorlottság szolgálatán irányadón, tekintettel azonban a különböző vallásokra és nemzetiségekre — legalább három és legfeljebb öt alkalmas egyént jelölnek ki.

A kijelöltekből a tisztviselők megválasztása a jelen levő bizottsági tagok általános szótöbbségével történik.

A széki székekben a törvényhozási további rendeleteik a választás alá jövő közigazgatási tisztviselőknél kijelölés nélküli szabad választása az eddigi törvényes gyakorlat szerint fentartatik, mihez képest az itteni bizottságoknak a választásban résztvevő tagjai a választást — figyelmeztetve a közigazgatási tisztviselőkben megkívántató fenebbi minőségekre — e szerint gyakorlandják, megválasztottnak az általános szótöbbséget nyert tekintetvén.

Az ily módon a megyékben, vidékeken és széki székekben általános szótöbbséggel megválasztott tisztviselők, hivatalaik folytatására azonnal feleltetnek, s a megtörtént tisztújítás eredménye a kir. főkörmányszékhez szükséges tudás és a fizetések s egyéb járandóságok utalványozása végett azonnal följelentendő, ezek a megválasztott tisztviselőket beiktatások napjától kezdve illetvén.

5) A választott tisztviselők a hivatali esküt a bizottsági ülésben, vagy ennek megbízásából a főtiszt kezébe, a választáson kívül alkalmazandók pedig csak a főtiszt előtt teszik le.

6) A főispánok, főkapitányok, főkirálybírák jogosítva vannak a bizottsági választása alá tartozó tisztviselőket tisedes esetében az erdélyi 1847-ik évi II-ik t. cz. által adott hatalomnál fogva a bizottsági legközelebbi üléseik lefolyó időközre, a míg tudniillik a választás megeshetik, helyettesítőleg betölteni.

7) A választott tisztviselők által elkövetett bűn vagy vétség, továbbá a szolgálati hanyagság, vagy más kötelességgelenes cselekvények eseteiben az illető tisztviselőt akár a főtiszt, akár a töle vagy pedig a bizottságtól a végre külön kiküldött tisztviselő által keresztülvitt vizsgálat után a bizottsági elbocsátással fenyíti.

A főispánoknak, főkapitányoknak és főkirálybíráknak — kiket a töle kinevezett tisztek és szolgák feletti teljes fegyelmi hatalom gyakorlása is illeti — joga van említeni esetekben az illető tisztviselő hivatali kiadásait és fizetését a vizsgálat lejártaig egyelőre betiltani.

8) A bizottságok a tárgyalandó ügyek sorozatára, úgy a tanácskozási rendre és módra nézve, a törvényhozási rendelkezéseik, az erdélyi 1791. évi XII-ik t. cz. szabványaihoz alkalmazandják magokat, megjegyezve, hogy törvénykezési ügyek, s az igazságszolgáltatási útra tartozó teendők a változott viszonyoknál fogva a bizottsági határozatokat tárgyalni nem képezhetik, minél fogva az idézett törvények 4-ik pontja-e) szakasza a törvényhozási intézkedéseik felfüggesztetik. A főtisztek

a bizottsági gyűlések időszakonként vagy rendkívüli összehívására nézve hasonlóan e törvények rendelkezését követendik.

9) A bizottságok ülései nyilvánosak, a hallgatónak azonban elkülönített helyet kell elfoglalnia, és minden tetszés vagy rosszaság nyilvánításától tartózkodnia, ellenkező esetben az elnök az egyes csendháborítókat, vagy a körülmények szerint az egész hallgatóságot is kiutasíthatja.

Tárgyak felett titkos szózatolás nem történhetik.

10) A bizottság tanácskozásiában minden tagnak szabadságában áll az Erdélyben divatozó magyar, román, vagy német nyelv közül bármelyikét elni, hasonló szabályt állván a bizottsági tárgyalás alá tartozható beadványok nyelvére nézve is.

11) A bizottság a megye, vidék és széki régi törvényes pecsétjét használja és a törvényhozási rendelkezéseik tudósításait, felterjesztéseit ezen a kir. főkörmányszékhez intézi, a hová jegyzőkönyveit is a m. kir. ministeriumhoz leendő felterjesztés végett a szokott módon felküldi, valamint a kir. főkörmányszék is a régi törvényes módon a megye, vidék, vagy széki közönségéhez (melyet a bizottsági képviselő) ezimezi kibocsátványait.

12) A szükséges közigazgatási rendeletek és szabályok kibocsátására, addig is, míg a törvényhozási rendelkezhetnek, a magy. kir. ministerium levén felhatalmazva, a jelenleg fennálló közigazgatási és eljárási szabályok, a közigazgatási zavartalan folyama biztosítása tekintetéből, a bizottságok által meg nem változtathatnak és hatályon kívül nem tételhetnek, minél fogva a kir. ministerium további rendelkezéseit bevárando.

13) A megyei, vidéki és széki bizottságok s tisztviselőik, csak a megyék végleges szervezetének teljes életheleptetéséig maradnak állásukban és hivatalaikban, akkor pedig a bizottság s tiszti kar újabb megalakulása akként fog történni, a mint ez iránt a törvényhozási intézkedni fog.

14) A törvénykezési hatóság a megyékben, vidékeken és széki székekben, a főispánok, főkapitányok és főkirálybírák felügyelete alatt, ezen a politikai közigazgatástól külön választva, az arra hivatott külön közegek által gyakoroltatik.

A törvénykezés kezelésére berendezett törvényhatósági törvényszékek és bíróságok jelen szervezetükben és személyzeti létszámokban további rendelkezésig fennmaradnak és azoknak működése ezen a folytonos és állandó leendő.

A királyi ministeriumnak egyik feladata, az országgyűléstől nyert felhatalmaztatásánál fogva, időközönként is az igazságszolgáltatás érdekében, s a törvénykezés folyama gyorsítására a szükséges rendelkezéseket és javaslatokat megtenni, addig is azonban, míg törvényhozási vagy rendelkezési útján az igazságszolg. körüli szándékait rövid időn valószínűsítaná, hogy lényegesen változott viszonyokhoz képest a magán jogérdekek sérelme, a közhitel megrendítése s az igazságszolgáltatási folytonosság fennakadása megelőztessék, a jelenleg Erdélyben hatályban levő törvénykezési és igazságszolg. szabályok ideiglenesen fennmaradnak, és a megyei, vidéki és széki törvényszékek és bírói hatóságok is működéseiket ezek szerint kell, hogy folytassák.

Hogy azonban ez ideiglenes és rendkívüli helyzetben is a törvényhatóságok a választási uton való befolyásukat, bárha az igazságszolg. érdekek nagy fontossága, s a jelen viszonyok kivételessége miatt szükségessé vált némi korlátozással alkotmányosan gyakorolhassák, a törvényhatósági törvényszékek elnökei, ide érve az egyes bírósággal megbízottakat is, nem különben a fő- és aljegyzőket, jegyzőket, valamint az árvaszékek fizetési és tiszteletbeli elnökei, a főispánok és főkirálybírák kijelölése mellett, a törvényhozási további rendelkezéseik hasonlóan a megyei, vidéki és széki bizottságok által — szózatöbbséggel eszközölendő választás alá vehetők.

Mi végett a főtisztek azok közül, kik becsületes jellem, oklevelekkel igazolt jogtudományi képzettség és gyakorlati jártasság, továbbá a bírói hivatalnak valóban lett folytatása által a bíróságra minősítve vannak, minden állomásra három-három alkalmas egyént jelölendek ki.

A szózatöbbséggel választandó illetén törvényszéki tisztviselők is, hasonlóan a bizottsági ülésben, vagy ennek megbízásából a főispán előtt teendik le esküjüket, s a választások eredménye szükséges tudás és a fizetések folyósítása végett hasonlóan azonnal följelentendő.

15) A megyékben a törvényszékek elnökei, azon főbírák, kiket e végett a megyei bizottságok kijelölnek, kiknek következőleg bírói minősítettség is kell birtokuk.

A széki székekben, valamint a vidékeken a kerületi tisztek száma kevesebb levén, mint a megyékben, a törvényszéki elnöklés tekintetéből a rendszeresített alkirálybírói és alkirályi állomásokon kívül minden széki székekben még egy alkirálybírói és minden vidékben még egy alkirályi állomás létesítése és választása engedélyeztetik, melylyel a törvényszéki elnökség lesz összekötve, azonban az illetén törvényszéki elnök a széki székekben is mint bírói kötelességet teljesítők a 14-ik pontban írt módon kijelölés mellett lesznek választandók.

16) A törvényszéki elnökséget vivő főbírák,

alkapitányok és alkirálybírák évi fizetése, foglaltságok folytonos és állandó voltánál fogva, ideiglenesen 1000 osztr. forintban rendszeresítettik.

17) A főtisztek az erdélyi törvények szerint régebben őket megilletett közvetlen igazságszolgáltatási hatósággal a megváltozott viszonyoknál fogva többé nem bírhatnak ugyan, mindazonáltal a törvényhatóságokbeli törvényszékek, bíróságok és azok személyzete feletti felügyeletet gyakorlandják, s bárha a törvényszékek közvetlen rendes vezetését kezökből nem veszik is, azonban felügyeleti hatalmuknál fogva joguk van, a törvényszéki ülésekben koronként megjelenni, elnökölni, az ügykezelésbe beletekinteni, az ügyek gyors és pontos lefolytatását szorgalmazni és ellenőrizni, és a tapasztalatokról az illető felsőbb hatóságokhoz figyelemzettel előterjesztéseket s javaslatokat tenni.

Egyszersmind a törvényszéki tiszteletbeli aljegyzőket, a tiszteletbeli aljegyzőket, a kezelő hivatalnokokat és a szolgaszemélyzetet, a törvényszéki elnökök meghallgatásával, s illetőleg ajánlatára ők nevezik ki.

18) Annak meghatározása, hogy oly törvényhatóságokban, hol jelenleg külön helyen székelő két törvényszék létezik, ez további megtagadások? s megtartás esetében, ezeknek székhelye hol legyen? továbbá, hogy a törvényhatóságok melyik közigazgatási járási rendelendők a törvényszék egy-egy elnökének, mint egyes bíróinak alája? és hogy ezen kiküldött bíróságok jelenlegi állama megtartandó-e? az illető bizottságokot illeti, azonban a jelenlegi szervezetben az igazságügyi királyi magyar ministerium jóváhagyása nélkül változás nem történhetvén, ennek kieszközölése végett az ily határozatok a kir. főkörmányszékhez felterjesztendők.

19) A törvényszéki elnökök, ülnökök és tisztek fegyelmi ügyeire a bizottságnak nem leendő befolyása, hanem eziránt további rendeletig a fennálló eljárási szabályok tartatnak fenn.

20) A jelenlegi, vagy a magyar kir. ministerium kiadandó rendeletei szerinti alakban és hatáskörben ideiglenesen fennálló, vagy felállítandó törvényszékek s azok bírái és személyzete hasonlóan csak a végleges szervezet teljes életheleptetéséig maradnak állásukban s hivatalaikban, akkor pedig a törvényszékek és hatóságok s azok személyzete újabb megalakulása akként fog történni, a mint eziránt a törvényhozási intézkedni fog.

21) Az 1848-ik évi erdélyi országgyűlés június 20-án 58 jkünyvi száma c) pontja alatt hozott határozata szerint, a magyar kir. ministerium teendői közé számíttatván, s arra fel is hivatván, hogy az 1847—8-ik évi pozsonyi XXIII. és XXIV. törv. cikkeket Erdélyben is oly móddal léptesse életbe és hajtsa végre, hogy a sz. kir. városokról törvényezik rendeletei az országgyűlésre küvetküldési joggal felruházott, valamint a rendezett tanácsal ellátott minden más városokra és községekre is kiterjesztessenek, kivéve a szász törvényhatóságok kebelében fekvő királyi s egyéb városokat, melyekre e városoknak az illető kerülethez való sajátos viszonyaik tekintetéből az idézett törv. cz. rendeletei nem alkalmazhatók, e tekintetben a jelen szabályokban kimondott elvek, az előmenyek és a helyi körülmények és sajátosságok tekintetbe vételével a szükséges rendelkezéseket megtenni, az erdélyi kir. biztos oly kifejezéssel bizatik meg, hogy az oly városi előjárói állomásra teendő választás, mely eddig legfelsőbb megerősítés alá tartozott, ezen a törvényhozási további rendeletig megerősítés alá felterjesztendő, továbbá, hogy a törvénykezés körüli intézkedéseknek csak oly városokban lehet ez uttal helye, melyek jelenleg önálló törvénykezési hatósággal bírnak, és végre, hogy a városok és községek vagyonára, s költségvetésre gyakorolt kormányi felügyelet, ennek további szabályozásáig ezen a fentartandó leszen.

A városi előjárók ezen a fentartandó leszen elnevezéseket viselendik.

A mennyiben a törvénykezési hatóságot jelenleg gyakorló városok igazságszolgáltatási tekintetben az állampénztár segélyezését igényelhetnék, eziránt esetenként külön okadatolt előterjesztések teendők, az azok iránti határozatot a királyi ministerium magának fentartván.

22) A szász törvényhatóságok szervezésére nézve ezuttal a rendelkezés szükségé nem forogván fenn, az előforduló esetekben való intézkedést a kir. ministerium magának fentartván.

23) A jelen szabályok keresztülvitelére, s az azok körül szükséges rendelkezések megtételére az erdélyi királyi biztos megbizatik.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház június 24-ki ülésében a beérkezett irományok közt olvastatott képv. Bánó irata, melyben a képviselőházat meghívja az eperjesi lyceum fennállásának 200 éves jubileumára és miután Hodosius József képv. határozati javaslata bemutatott, melyben a külön nemzetiségek megnyugtató és a nyelvek használata iránt netáni kétélyek elhárítása tekintetéből kívánja, hogy a menyében az 1836. III. t. cz., az 1840. VI. t. cz., az 1844. II. t. cz. és az 1848. XVI. t. cz. a szabad nyelv használatát korlátozják, felfüggesztessenek, a ház vegyes üléssé alakult. A főrendek, elnökök vezérlete alatt a lehető legkisebb számmal megjelenvén, felolvastattak a korábbi vegyes ülések jegyző-

könyvei, melyek hitelesítettvén, a vegyes ülés véget ért. Ezután Ivánka Imre képv. interpellálja a ministeriumot: vajon van-e tudomása, a hadügy-minister által — kit Magyarország ilyenül el nem ismerhet — a bécsi reichsrathnak előterjesztett véd-törvényről, mely a határőrvidéken kívül minden koronaországra kiterjedőnek mondatik, és hogy mily lépéseket kíván tenni, hogy ily címzés többé ne használtassék? Horváth Boldizsár igazságügy-minister kijelenti, hogy a kormányknak nincs tudomása róla, de azt megszerezvén, oly lépéseket teend, melyeket a hazai törvények előszabnak. Ez iránt különben a kormány pár nap múlva kimerítő és megnyugtató választ adand.

Ezután Stoll K. képviselő véglegesen igazoltatott.

Miletics képviselő a szerb nemzetiségi ügyben beadott javaslatát napirendre tűzetni kéri. Zsedényi indítványára azonban, tekintve hogy az elnapolás következik, csak az elnapolás után tárgya landónak határozatott.

Végül a kérvényi bizottság és a codificationalis 15-ös bizottság választására került a sor.

A felsőház ugyancsak folyó 24-dikén tartott ülésében felolvastatott a koronázási ünnepély leírását, melyet az országgyűlési vegyes bizottság készített. Kinyomatni s a tagok közt kiosztatni határozatott.

Országgyűlési beszédek.

(A képviselőház június 21-ki ülésében.)

Tisza Kálmán. T. ház! Azt kellene hinned, hogy indítványomat, melyet a fennforgó körülmények figyelembe vételével tettem, nem lesz szükség bővebben indokolni. Hiszen mindnyájan tudjuk, miért küzdötték és miképp küzdötték 1848—49-ben a honvédek. Küzdöttek hazánk megtámadott alkotmányáért. És midőn ezen alkotmányt Olmützben a hatalomnak akkori kezei, az elbizakodottság egy rájuk nézve is átkos perczében szétéptettek nyilvánították, midőn kimondották Magyarországot mint ilyen felett az ítéletet, küzdöttek az ország lételeért, fennmaradásáért, küzdöttek pedig úgy, hogy két hatalomnak egyesült ereje volt szükséges a küzdelem elnyomására. S még az elnyomás perceiben is ama gyászos halmot, mely a nemzet legszebb reményeit és leghűbb fiait egyrészenek hltt testét fedezi, a dicsőség fénye ragyogta körül, hosszú éveken keresztül a dicsőség ezen fénye volt az egyedül, mely áttört a sötét éjszakán, mely hazánkra borult, ad vigaszt a honfi bánatának, adván reményt az általános csüggedés közepette, és egyuttal figyelmeztette a világot, mely századok során át megszokta volt rólunk semmit vagy csak roszt hallani: hogy van itt egy akarat és életerős nép, mely bukásban is életrevalóságának adta jelet.

Nem is hihetem, hogy legyen bárki is e házban, ki tagadhatná, hogy azok, a kik 1848—49-ben honvédek és olyanok voltak, melyeknek a honvédeknek lenni kellett, érdemeket szereztek maguknak a haza iránt. En részemről t. ház, ki nem válek oly szerencsés, köztük lerohatni hazám iránti tartozásomat, erről meg vagyok győződve, és éppen azért tevé indítványomat, hogy ha nem is oly mértékben, mint ezt óhajtom, de legalább a menyében lehet, adjuk meg ezen érdemek jutalmát. Bizonyosan t. ház sokkal nagyobb szeretien és szebben hangzik, ha általában azt indítványoztam volna, hogy mindazok, a kik ama komoly időkben az ország iránt érdemeket szereztek maguknak, országos jutalomban részesüljenek, de meg kellett gondolnom, hogy egy ily általánosságban tartott indítvány, mely természetesen nem lett volna csupán a honvédekre szorítható, oly roppant anyagi áldozatot követelt volna az ország népétől, melyet annak tulterhelt vállai nem bírtak volna meg; és éppen az által, hogy sokat kívántam, tettem volna lehetlenné, hogy az is megtörténjék, a mi legszükségesebb és a mi meggyőződésem szerint lehetséges is.

Meg kellett gondolnom, hogy a hazafui érdem jutalma az öntudat és az országos elismerés; és éppen azért tettem indítványomat úgy, a mint tettem, hogy az országos intézkedésben rejő országos elismerésben leljék meg erkölcsi jutalmukat mindnyájan, az anyagi áldozatot pedig csak azok érdekében követeljük az országtól, kiket anyagi szigorú helyzetük arra utal. De ezekre nézve is, nem azért kívánom én az anyagi segélyt, mintha őket az által jutalmazni akarnám, mert hazafi érdem jutalma anyagi előmenetel nem lehet, de kívánom az ország méltóságának szempontjából, mert én legalább nem tudok amaz eszmével megbarátkozni, és bevallom, minden csepp verem fellázad az ellen, hogy Magyarország törvényhozási akkor, midőn már intézkedhetik, megengedje, hogy az inséggel való küzdelem kitéssenek, vagy a magán jótétemény mindig keserű kenyérre utaltassanak azok, a kik ily helyzetbe azért jöttek, mert kötelességüket teljesítették. (Élénk helyeslés a baloldalon.) És ha indítványom elfogadtatik, miként mondam, az erkölcsi jutalom megadatnék mindenkinek, a mellett a ministerium oly helyzetbe jőne, hogy tekintetbe véve azon szempontokat, melyeket indítványomban kijelöltem, valóban igen csekély anyagi áldozat igénybevitelével tehetne oly javaslatokat, melyek legalább a legszükségesebbekre nézve elégtűk lennének.

Igaz, nem csupán a volt honvédek azok, kik azon időben érdemeiket szerezték a haza irányában. De azt hiszem, hogy az, miként másoknak is vannak érdemeik, nem szolgálhat indokul arra, hogy az ország ne intézkedjék az ő érdekében.

Vannak a volt honvédek között olyanok, kik az által, hogy mint honvédek kötelességeiket teljesítették, megfosztattak öreg napjaik, egész családjuk egyetlen biztosítékától, a nyugdíjtól.

Valjon megengedi-e azt az egyszerű igazság, hogy ezek irányában az ország ne tegyen semmit akkor, midőn a koronás király megsemmisítvén a politikai okok folytán hozott ítéletek következményeit, az elkövetett javaknak visszaadását elrendeli? De én, t. ház, részletekbe bocsátkozni nem akarok. Ha indítványom elfogadtnak, az abban kijelölt szempontok folytán összegyűjtött adatok alapján, a miniszterium feladata volna: részletes javaslatokat tenni, és csak akkor lehetne ezekhez alaposan hozzá szólni. De erős meggyőződésem, hogy nem a volt honvédek érdeke csupán, de éppen úgy, vagy tán még inkább Magyarország becsülete megkívánja, hogy e tekintetben intézkedés történjék. — Meggyőződésem, hogy ha a t. ház ez irányban intézkedend, Magyarorszában majdnem egyhangú helyesléssel fog találkozni, és nem hibetem, hogy akár a felsőház, akár a koronás király, ki legyőzve az ő benne nem ugyan jogi, de lélektani indokokról fogva megfoghatólag létezhető idegenkedést, egy nemes, politikailag bölcs tett által, maga tette meg az első lépést a volt honvédek érdekében, nem hibetem, mondom, hogy akár az egyik, akár a másik gátul szolgálhasson abban, hogy az ország megtehesse azt, a mit az ország részéről hitem szerint megtenni kötelesek.

Az igazság, a nemzeti becsület, és bár engem csak e kettő vezet, a helyes politika nevében is kérem a t. házat, hogy indítványomat elfogadni méltóztassék.

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter: T. ház! Tisza Kálmán képviselő új indítványának csak indokolása levén, a mai napirendre kitűzve, mielőtt a tárgyalás felett a t. ház határozna, bátorkodom a kormány álláspontját és nézeteit ez indítvány és kérdés körül röviden körvonalozni. (Halljuk!)

A kormány álláspontja nem a fegyveres erő vívmányai, hanem a 48-dik évi törvényekből vont jogfolytonosságon alapul.

A viszály kérdését a trón és nemzet között nem a fegyver éle döntötte el, hanem azt a viszályban állott felek kölcsönös jó akarattal és engedékenységgel önmaguk oldották meg. (Helyeslés.)

Azonban, hogy az őszinte kibékülés, mely a kedélyek kölcsönös kiengesztelődését feltételezi, állandó és tartós legyen, mulhatlan követelmény: elküldni mindent, a mi a létrejött egység által megszüntetett viszálynak emlékeit és okait újra felelesztene. E nélkül a kiegyenlítés lehet újabb viszálynak forrása, magva és sarkköve, de valódi béke alapjává nem válhatik. (Helyeslés.)

Ő Felsége, midőn az ország által felajánlott koronázási díjt azok árvái, örvegyei és rokkantjai számára adományozta, a kik egykor ő Felsége és seregei ellen küzdöttek, kiengeszteltségének oly magasztos, oly megható példáját adta, melyet el nem ismerni, s melyet a nemzet részéről is nem követni, nemcsak a legnagyobb politikai hiba volna, hanem egyuttal gyöngédségre és lovagiaságunkra árnyékot vetetne. (Igaz! Helyeslés.)

A kormány tehát minden oly indítványban, mely a békés kiegyenlítés által megoldott vagy elejtett kérdéseket ismét előtérbe akarná állítani, nem láthat egyebet, mint oly törekvést, melynek célja utólagosan desavouálni a többség politikáját (helyeslés a középén), azon politikát, melynek jelszava és kiindulási pontja volt: fátyolt vetni a multakra. (Helyeslés.)

Ez okból a kormány nem tarthatna helyesnek és következetesnek, hogy országos határozat vagy törvény intézkedjék oly ügyben, mely éppen a létrejött kiegyenlítésnél fogva megszűnt a törvényhozás tárgyai közé tartozni.

Továbbá a kormány az alkotmány visszállítását úgy értelmezi, hogy az békét jelent nem csak fölfele, hanem lefelé is különböző ajku honpolgárok között, kik a magyar korona területén laknak. (Élénk helyeslés a középén.)

Ennélfogva a kormány nem akarhatja, hogy az országgyűlés gondoskodása a honvédekről úgy tűnjék fel, mintha ez országos jutalom akarna lenni azok részére, a kik 1848 és 49-ben nemcsak az osztrák hadsereggel, hanem a különböző nemzetiségű honpolgárok egy részével is, sajnos kényszerűségből, küzdelemben állottak. (Helyeslés a középén.)

E kormány nem akarhatja, hogy a testvéri egyetértés, a különböző ajku honpolgárok között, ily országgyűlési határozatnak könnyen törtenhető félremagyarázása által felzavartassék, hogy a multak sebei újra felszaggattassanak, s hogy a testvérharc keserű emlékeinek feltámasztása által a már lecsillapult izgalmak ismét megújuljanak.

A honvédek gyámoltása oly módon, miként indítványozva van, csak az országos adó-alapból levén eszközölhető, a kormány nem akarja a nemzetet kitenni oly vádnak, hogy a szerencsétlen

testvérháború áldozatairól egyoldalul gondoskodott, ellenben az ezek részére megszavazott országos segély terheit mindenire kivétel nélkül és kötelezőleg egyenlően kiterjeszti. (Helyeslés a középén.)

A kormánynak a különböző ajku honpolgárok irányában nincs más jelszava, mint a multak feledése, s ezért a kormány ellenez minden oly lépést, mely szemrehányásnak volna magyarázható a multakért, vagy szemrehányást idézhette elő a jövőre.

Egy másik ok, a miért a kormány ez indítvány ellen sorompóba lépni kénytelen, azon elvi következmények borderejében fekszik, melyeket az maga után vonna.

Ha az országos jutalmazás vagy kárpótlás elvét a volt honvédek irányában vesszük alkalmazásba, nincs semmi ok azt ki nem terjesztünk a nemzetőrökre és mindazokra, kik azon korszakban, habár más téren, de ugyanazon ügy szolgáltatásban állottak (helyeslés a középén), vagy a kik azon események folytán vagyonukat részben vagy egészben elvesztették. (Helyeslés.)

És miután ezek száma végtelen, s miután a szenvedett anyagi áldozatok majdnem felszámíthatlanok, tehát az országos jutalmazás vagy kárpótlás elve még szerencsésebb körülmények közt is túlfeszítené a nemzet erejét; mai viszonyok között pedig az úgy is adóval tulterhelt nép vállára elviselhetlen terheket rakna, és gyakorlatilag oda vezetne, hogy az alkotmány visszaállítása, mely ily követeléseknek utat nyitott, az ország anyagi felvirágzását hosszú időre megnehezítené. (Helyeslés a középén.)

Elvégre a kormány azon meggyőződésben van, hogy országos jutalom felajánlása könnyen gyöngédtelenül érinthetné az illető jogosult önértékét, egyszersmind pedig a hazafiai önzéstelen áldozatkészség erkölcsi értékét az utókor előtt devalválhatná.

Ezek az okok, melyeknél fogva a kormány nem tartja célszerűnek, helyesnek és ildomosnak, hogy a volt honvédekről országos határozat, vagy törvény által történjék gondoskodás, és célszerűnek, helyesnek egyedül azon utat látja, melyet ő Felségük magasztos példája jelölt ki, és melyen a kormány továbbra is teljes erővel s következetességgel fog előre haladni, t. i. a társadalmi téren a magán, önkényes ajánlatok forrásait megnyitni. (Helyeslés a középén.)

Ezen okoknál fogva a kormány Tisza Kálmán képviselő új indítványa ellenében indokolt napirendre térést hoz indítványba. (Élénk éljenzés a középén.)

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny” után.)

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Harkányi Frigyeszt az említett miniszteriumhoz osztálytanácsossá nevezem ki.

Kelt Ischlben, 1867. június 18-kán.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán dr. Zlamal Vilmost az említett miniszteriumhoz osztálytanácsossá nevezem ki.

Kelt Ischlben, 1867. június 18-kán.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Tóth Imrét az említett miniszteriumhoz titkárrá nevezem ki.

Kelt Ischlben, 1867. június 18-kán.

Ferencz József, s. k.

Gorove István, s. k.

földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar kir. miniszter.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium részéről közhírré tétetik, hogy a f. évi május hó 28-kán kelt hirdetményben a régi levél- és hírlapjegyek, valamint a jegyes levélborítékok kicserélésére f. hó 15-re kitűzött határidő július hó 15-ig meghosszabbították; de bérmentesítésre a régi jegyek és jegyes borítékok többé nem használhatók s az ilyenekkel ellátott küldemények mint nem bérmentesítettek fognak kezelteni.

A Felső személye körüli magyar királyi miniszteriumhoz kinevezettek:

tiszteletbeli fogalmazók: Földváry János cs. kir. kamarás és Szirmay István; segédhivatali igazgató: Henisch Antal; segédhivatali aligazgatók: Vajda Endre, Raaperger Lipót és Kofler Bódog.

KÜLFÖLD.

ANGOLORSZÁG. Távirati közlés szerint az angol tory miniszterium vereséget szenvedett a választási törvényreform kérdésében. A dolog komoly

lehetett, mert a ház hosszasan vitatkozott, s végre az ellenzék 272 szavazattal 234 ellen a kormányt legyőzte. A megveretés oly bázban, melyben 500 szavazónál több van jelen, a miniszterium bukását hozhatja magával.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, jun. 10. Az esti „Moniteur” a magyar király koronázásáról írja: „A koronázási ünnepély fényessége és a magyarok lelkesedése felhívta a fejedelmek reményeit. Magyarország soha nem tanúsított több lojalitást és rokonszenvet valamely monarchájának az ezeréves korona s a Gizella királynő himzette palást látásakor. A lakosság kegyes lelkiülettel egyesíté a középkor emlékeit a modern civilisatio reményeivel. Az amnestia a közlekedést tetőpontra emelte. A nagylelkű cselekvény, mely szerint Ferencz József király 100,000 aranyot osztott szét a magyar katonák özvegyei és árvái között, az amnestia méltó kiegészítését képezte, s a nemzet, mely nem pusztá szavakkal szokta bizonyítani hálátosságát, magatartásával bebizonyítja, hogy rendíthetlennül hűséges királyához. Báró Beust, ki oly nagy részt vett a magyar nehézségek szerencsés megoldásában, a pesti lakosság által különösen kiemeltetett. Ezen államférfi a monarchia egyéb részeiben nem kevésbé népszerű. Ő nem szándékozik kedvezni Magyarországnak a koronatarományok rovására, és Ferencz József császár, az egyidejűleg conservatív és liberális kormány jótéteményeit az egész monarchiára kiterjeszteni akarja.”

Páris, jun. 22. A tegnapi „La Presse” írja: Németország egysége immár tényre vált, de nem lesz tartós, mert a felbomlás magvát méhében hordozza. Az első komoly lövés szét fogja bomlasztani, mihielyest Európa függetlensége szomszédainak méltósága és biztonsága veszélyeztetve fog általa látszani. (?)

A „Mem. dipl.” jelenti, hogy az osztrák császár és császárné jul. 15-ken utaznak Párisba; a spanyol királyné Párisba utazása kétséges, mivel a tulzó párt a királynő távollétét felkelésre akarja felhasználni.

A „France” az új vámszövetség-kötés alkalmából constatálja a következőket: „Most Poroszország uralkodik Németország fölött katonai, gazdasági és politikai tekintetben; Poroszország nem sértette meg, hanem kikerülte a prágai szerződést. Európa úgy érzi, hogy az új helyzet, s az ebből eredhet esélyességek egész figyelmet és éber őrködést magukra vonják.” A „La Presse” írja, hogy Luxemburg kitakarítása az első vereség, melyet a porosz politika szenvedett, s az annál nyomatókosabb, minthogy Európa összetartásának tulajdonítható. Az európai hatalmak gondoskodni fognak megállapodásuk megszilárdításáról s oly elveket fognak meggyökeresíteni, melyek akadályozni fogják a berlini udvar nagyralátó törekvéseinek életbeléptetését.

NÉMETORSZÁG. Berlin, jun. 21. A tegnapi keresztes lap szerint Poroszország hivatalos alakban intézett formaserinti kérdést Dániához az iránt: vajon akar-e a Schleswig északi részében lakó németek nemzetiségének biztosítást nyújtani, s milyen lenne az?

Poroszország serényen felhasznál minden kis időt és alkalmat, hogy katonailag és nemzetgazdasatilag maga körül egyesítse és szervezze Németországot. A vámegetlet már teljesen megalakult, miután az eddig vonatkozó Bajorország is csatlakozott a jun. 4-kei pontozatokhoz s a szerződést aláírta; a ratificatiók kicserélése már nem sok időt veendő igénybe, ez különben is csak formakérdés levén, már 26-án összeül Berlinben a szakértőkből álló értekezlet.

Franciaországban azonban féltékeny szemmel nézik Poroszország gyors emelkedését. Párisban sokat foglalkoznak azon párbeszéddel, mely állítólag Napoleon császár és a badeni nagyherceg közt folyt. A császár abbéli várakozását fejezte volna ki, hogy „a carlsruhei kormány meg fogja tartani a prágai békeszerződés feltételeit, s nem fogja kockáztatni a déli államok függetlenségét.” A nagyhg erre egész határozottsággal azt felelte volna, hogy országában a közvélemény az észak-német szövetséggel való egyesülés mellett nyilatkozván, neki sem ereje, sem kedve e közakarataknak ellenszegülni nincsen.

SZERBIA. Belgrádról érkezett távirat azon fontos jelentőségű hírt hozza, hogy a kormány rendeletet adott ki, mely szerint a hadseregbe tehetőseges idegen tiszteteket alkalmazni lehet. Hogy ilyen tehetőseges „idegen tisztet” északról jöni fognak elegend, abban senki sem kételkedik.

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly, jun. 20. A szultán holnap indul Párisba, Fuad pasával, ma fogadta búcsu kihallgatáson el a diplomatai testületet és az összes miniszteriumot. Ali pasa nagyvezér veszi át a kormányzóságot, s Safis pasa ideiglenesen a külügyminiszterséget.

Smyrnán át Krétából azon tudósítás érkezett, hogy a törökök a Lassithi magaslatokat rohammal elfoglalták. A törökök 360 halottat és sebesültet, a felkelők pedig 400 halottat és 300 sebesültet vésztettek, sok löszerkészlet is került a törökök kezébe. — Konstantinápolyból szintén megerősítik a Lassithi bevételéről szóló tudósítást, csak hogy a versio szerint a törökök csupán 10 halottat és 60 sebesültet vésztettek. Ugyancsak a „Turquie” című lap, melyből a fennbéli hír van merítve, azt

mondja, hogy az ugynevezett bolgár felkelés csak mistificatio. — Omer basa 10 ezernyi erősítést kért, melynek fele része már útnak indult jól ellátva löszerkészlet és élelmi szerekkel, a másik fele Syriából fog jöni.

MEXICO. A Miksa császár sorsára vonatkozó legújabb megnyugtató hírek csakugyan valószínű látszanak. A „France” egy bécsi sürgönyről tesz említést, melyből az tűnik ki, hogy a juaristák kímélni fogják a császár életét s megelégszenek száműzetésével. Escobedo előzékenyén bánt magas foglyával, s roszlülte alkalmával saját orvosát bocsátotta rendelkezése alá. A washingtoni kormány erőlyesen folytatja dicséretes közbenjárói szerepét.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Rannicher Jakab a magyar kir. valóság- és közoktatási miniszteriumhoz osztálytanácsossá nevezetett ki, ugy szintén Szász Károly és Milutinovic Svetoazar ugyanoda hasonló rangban.

— K királyhágonnineni városi köztörvényhatóságok alkotmányos szervezése végett, hir szerint, kir. biztosok fognak kiktüdtetni.

— A helybeli honvédek Haray Viktor volt honvédszázados összehívására gyűlést tartottak, s elhatározták, hogy képviselőt küldenek a jövő hó 7-kén Pesten tartandó honvéd-közgyűlésre.

— Az erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentőnek függő ügye — mint halljuk — új stadiumba lépett; ugyanis a magyar kir. miniszterium nem ellenzi azon előre véghezvitetelt beolvadást a magyar általánosba, de választmányának azon kérelmét, hogy a még várakozó károsultak kielégítésére szükségelt díjpótlék behajtása vagy felszedése a politikai hatóságok által eszközöltessék, ezt megtagadta. Most már a választmányt, valamint az igazgatót méltán lehet kérdezni: hát már tovább mi lesz? ki a felelős mindazokért, a mik eddig történtek és még ezután történhetnek! Hogy fognak a károsultak tisztességesen kielégüdtetni? Nagyon csalódnak, ha tán azt vélik némelyek, hogy e sajátszerű bonyodalom magában el fog alunni, s mivel mindnyájan emberek vagyunk, a követelők is szép csendesen kihálnak, s az egész, az anyónymítás szemföldével végleg is elnémíttatni? A károsultak nevében véljük egy oly biztosító közintézet képviselőtől, mely ezelőtt nem került a nyilvánosságot, most jogosan még inkább elvárhatni, nyilatkozzék: mi fog e közérdekű ügyben történni, mit várhatnak a károsultak?

— Iskolai évtünk végétével nem mulaszthatjuk el, hogy a legmélyebb köszönetünket nyilvánítsuk azok irányában, kiknek kegyes adakozása következtében, iskolánkban annyi szegény ifju élelmet kap. És fogadják legelőször is legmélyebb hálaikat igazgató-tanárr Takács János úr, kinek kitartó buzgalma és az ifjuság iránti atyáskodó szeretete eszközölte ki azt, hogy a városban számos kegyes nő vállalkozott szegényebb sorsú társainak élelmet adni. Fogadják továbbá köszönetünket a már említett kegyes asszonyságok is, kik iránt haládatos kebellet viseltetni soha meg nem szűnünk. Habár valóban úgy tesznek, mint az irás mondja: „hogy nem tudja jobb kezök, mit cselekszik a bal, de a névtelen adakozóhoz a névtelen gyámoltottnak a köszönet a legészintébb lehet. Az ev. ref. ifjuság nevében.

— Ő cs. és apostoli kir. Felsége folyó évi június 12-kén Budán kelt legfelsőbb elhatározásával — figyelembevén Erdélyország rendei által 1795. évi április elsőjén hozott és akkor legfelsőbb szentesítés alá terjesztett azon törvényczikkelyt, mely szerint az erdélyországi helyvt hittválasú superintendens használatában levő több rendbeli fekvő javaknak a pura fiscalitások sorozatából leendő kitértültesét kérték: legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy az erdélyi királyi ügyészség által — az erdélyországi helyvt hitv. superintendens használatában levő, Kővárvidékében kebelezett Felső-Fentős és Nagy-Körtvélyes birtokrészek visszaszerzése iránt még 1751. év előtt kezdett s jelenleg végrehajtás alatt levő per végkép megszűntessék, — a nevezett Felső-Fentős és Nagy-Körtvélyes birtokrészek a pura fiscalitások sorozatából kitértültessenek és azok az erdélyországi helyvt hitv. egyház birtokába véglegesen átbocsáttassanak és annak nevére telekkönyveztessenek.

— A király s királyné közvetlenül párisi utjok után Budára fognak érkezni, innét Gödöllőre menendők, hová sz. István ünnepe után a királyi gyermekek is meg fognának érkezni, s ugyanott késő őszi időzni. Király s királyné Gödöllőről kiindulva, körutat teend az országban.

— A király megengedte: hogy a kik az ujnevezés alkalmával maguk helyett helyettesítéltettek, de ennek alkalmatlansága miatt később besoroztattak, folyó év június végeig új helyettesítélt állithatnak.

— A magyar ifjusághoz karcsai Lukács Gyula Fiuméből a „Pesti Hírlap”-ban felhírást intéz a magyar tengerészeti pálya ismertetése érdekében, s közli a fumi kereskedelmi tengerészeti intézetbe lépés feltételeit, u. m.

1. A tanodában olasz a tannyelv, s egyedül magyar ifjak vétetnek fel úgy, habár a tannyelv

nem is beszél. Az olaszon kívül még francia, angol, magyar, német s illyr nyelvek adnak elő.

2. A kereskedelmi tengerészeti tanoda három osztályból áll. Az elsőbe csak azok vétettek fel, kik a gymnasium vagy reáliskola bármely osztályát kellő eredménnyel bizonyítvánnyal végezték. A 2-dikba, kik legalább 3 gymnasiumot vagy reált tanultak, a 3-dikba pedig, kik 6, 7, 8 gymnasiumot vagy 6 reált végeztek, s e mellett az olasz nyelvet is értik.

3. A tanév kezdete november 3., de kik olaszul akarnak tanulni, a szünnapokat is itt tölthetik.

4. Az intézeti tanulók két részre oszlanak: künnlakókra, s bennlakókra.

Bennlakók csak azok lehetnek, kik még a 18. élet évét nem haladták, s viszont künnlakó, ki már a 18. élet évét elérte.

5. A künnlakó évenként 200 ft (felét ezüstben) tartoznak fizetni, félévi részletekben előre. Csupán a magyar ifjak fizetnek ennyit, s a más nemzetbeliek, ha nem Fiumében születtek, még ennek 5 percentjét.

6. A bennlakók fizetnek évenként 500 ftot, felét ezüstben (vagy az agio ráfizetésével) szintén félévenként előre. Ezenkívül a könyvekre s más kisebb kiadásokra, félévenként 50 ft tétetik be, melyről pontos számlát vezetnek.

7. Ki itt a 3. évet elvégezte, annak az intézet igazgatósága szerez cadetti állomást, 2 évig cadettoskodván, hadnaggyá lesz, csak két évi hadnagyskodás után lesz kapitány.

8. Azoknak, kik az intézetbe jönni szándékoznak, s egyes pontok felől még felvilágosítást is akarnak, válaszszal a programmal az intézet szívesen szolgál. (A levelek így címezendők: Al Sgnr. Vincenzo Conte de Domini. — Fiume.)

Gróf Bánffy Bélától, Krasznamegye érdemes főispánjától, ki a publicistikai irodalom terére lapunk által lépett volt, a „Pesti Napló” érdekes és hasznos emlékiratot kezd közölni az úgynevezett „kaposztó részek” állapotáról.

— Csik-Szeredából értesítenek, hogy Csik-Szépmező községben állomásozó kir. pénzügyi főfelügyelő Csibi az osztályán levő legénységgel f. hó 10. dikén a koronázási eseményét lelkesen megünnepezték; világitást rendeztek, transzparenst is volt képletekkel s veres, fehér és zöld betűkből el-

írtattal: „Éljen a magyar király!” a transparent fellett szép nemzeti lobogó; mintegy husz puskából üdvözlések tettek, mely alkalommal a székely atyafiak összegyűltek, a lövésekre harsogó hangon éltették a királyt stb.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez az „Erdészeti és gazdasági lapok” című derék folyóirat hatodik évfolyamának 6. dík füzeté, szokott gazdag tartalommal. Nyomatik Pesten.

— A koronázási díszöltözések. Hogy olvasóinknak fogalma legyen azon fényről és gazdagságról, melyben főuraink a koronázási meneten megjelentek, közöljük gróf Batthyány Edmund öltözékének leírását. Finom munkájú ezüst pánczélinget viselt, 18,000 gyűrűből összeállítva; a rövid ujjakon s alól a szélen aranyezakkokkal (Bécsben készülték), a mell és a hát felső részén vért, mely a nyakot régi vítézi divat szerint szabadon hagyta; a pánczéling fölött arany lemezekből készült szalag volt átvetve, s ezt ezüst pelikánok borították (a régiek családi címer is e madarat mutatja); a szalag egy régi családi kardot tartott, melynek arab markolata ezüst kiveretli rhinoceros szarvából készült; a vállak körül pompás párdúc-kacagány fektűt; az állat kitömött feje a vállon át egész melléig, míg az első lábak a hón alól a lovagnak mintegy mellét karolták át; még a fogak is megvoltak, de vért ezüstből, s egy arany karikat szorítottak. Az aranyos körmök is hasonló karikat tartanak; e három karikagyűrűt egy láncz tartá össze a mell közepén; a pánczéling alól sötét-barna bársony-állítá tűnt elő arany-zsinórtal; a csattok itt is pelikánokat ábrázoltak; a nadrág vörösbé játszó selyemből volt, épp oly szövettel, mint a kacagány bélése. (Párisban készítették különösen e célra.) A csizmák bőre aranybarna, pelikán-ídomu sarkantyúval; a szárnyak szoríták a sarkot, s a nyak és fej tartá a tarajt; a pánczéling-keztük mesteri kézzel dolgozva 111 darabból ál-

litva össze, s oly hajlékonyak, hogy egy gombostűt is föl lehetett velük emelni. (Agoston pesti ékszerész készíté.) Egyik kezében a gróf ódonalakú ezüstös és aranyos buzogányt borbott, s ennek gombját is pelikán képezte. A főveg barna bársony Baresay-féle kucsmá, nyusztal prémeze; a boglár ezüst pelikán, s belőle hatalmas, sötét sástoll nyult föl. A sötétbarna paripa méltó kiegészítő része volt e lovagi képnek. A zsabrák arany szövettel, ezüst pikkelyekkel, a sűrű arany és ezüst zsinórokba fonva; a nyakon vért, ezüst lemezekből; a homlokon szintén lemezek egy kiálló lándzsaheggyel, mintha egy sarkantyú taraja állt volna ki; a fején lengő struccz toll bokréka; a kantárszárak ezüst-pikkelyekkel és arany-czafrangokkal. A szűgy szíjait egy nagy ezüst pelikán tartotta össze. Két csatlós vezeté a paripát következő öltözetben: régi magyar sisakok vért vasból, melyeket már a Batthyány-testőrök régebben viseltek; egy-egy hetedfél font nehéz, pedig már a tisztítások által 2 fontot vesztek, mell- és hát-vértek, vállborítók aczélből, ódon divatu, hosszú öltönyök, nyitott, rövid és hasított ujjakkal; az ujjak alól sötét-kék bársony állítá szűk ujjai látszóttak, aranydamaszt hajtókákkal. A gombzsinórok ezüstből, késsel keverve (a család színei), a ruhához varrt végek lehajló ezüst tulipánokkal; ezek mindenikéből, kalapács-ídomu három himszál nyult ki. A többi zsinórtal szintén ezüst kék színnel, a kardszár kék bőr, arannyal; ódonalakú széles görbe kard, arany markolattal, sötét-kék bársony tokkal, arany karikákkal. A nadrág kék, az említett szintű zsinórtal, a csizmákon meghagyva a bőrszín, s régi magyar szokás szerint hegyes orral és háromszögletű leg kivágott szárral, s nád-alaku aczélsarkantyúkkal. És hasonló fényvel voltak öltözve a többiek is. Majd mindenik öltözkész mesterrel s köteteket lehetne róluk írni. E ruhák nagy benyomást tettek. Bárd Werther, porosz — hideg északi létere — a legtisztább berlini németiséggel kiáltott föl, hogy hasonló látványt soha sem látott! A francia nagy-követ, Grammont herceg, pedig azt távsüggönyözte uralkodójának Párisba, hogy a királyi menet minden várakozását felülhaladta fényben, gazdagságban és festőiségben.

— A viziszony ellen a „Times” oly szert ajánl, melyet a néhai Sonatt sebész, ki Angliában

nagy hirben állt, sokszorosan a legjobb sikerrel alkalmazott. Önmagán is Sonatt többször megkísérette a szert, minután nyolcszáz marták meg dühödött ebek. A szer légenysavas ezüstből (pokolkóból) áll, melyet a marási sebbe becsapogatni kell. Ennek hatása az, hogy a nyálat fertőtleníti s ez által a mérgeanyagot hatástalanná teszi. A „Times” említi, hogy egy sir Benjamin Bordie e szert oly esetben is a legjobb sikerrel alkalmazta, midőn egy dühödött eb egy gyermek száját belülről megmarta. A legjobb használati mód az, hogy a légenysavas ezüstöt szilárd alakban teszik a sebre.

UJ POSTA.

— Seward államtitkár az északamerikai Egyesült-Államok bécsi követéhez egy sürgönyt intézett, mely szerint Miksa császár Mexikóból számlizott és már utban van Európa felé.

— Páris, jun. 23. Morin s Piccioni képviselők aláírták nyitottak azon schleswigi dán családok számára, melyeknek tagjai elmenekültek, mivel nem akartak porosz katonai szolgálatba lépni. Morin tegnap a törvényhozótestületben szót emelt a prágai békeszerződés 5-dik cikkelyének végrehajtása mellett s azt állította, hogy a kormányt az ország rokonszenvével fogja támogatni, ha azon cikkely keresztültvitelét kiviszi.

A kamra Morin nyilatkozatát helyesléssel kíséerte.

— Berlin, jun. 22. A „Nordd. Allg. Ztg” közli az „A. A. Ztg” azon cikkét, melyben az van mondva, hogy Ausztria elleni Hessen déli részének az északnémet szövetségbe való felvételét. A „Nordd. A. Ztg” e kérdésre vonatkozólag ezeket jegyzi meg: „A bécsi kabinet felfogása osztrák szempontból helyes. E felfogás nem ideális nemzeti, hanem a szerződésekre van alapítva. Beust báró első sorban osztrák császári miniszter, s mint ilyennek kötelessége Ausztria érdekeit képviselni.”

Távirati tudósítás a bécsi börszéről.

Junius 25-kén: 5% Metaliques 100 ft 60.75. 5% Nemzeti kölcsön 100 ft 70.70. Kamat 62.25. 1860. Kölcsön 90.—. Bankrészevény 725.—. Hitelintézeti részvény 200 ft 191.50. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4, kr 124.70. Ezüst 122.—. Cs. királyi arany 5.90.

Junius 22-én: Földtehermentési kötvény Magyarország 71.9. Erdélyi 68.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIVATALOS.

Nro 1182. 1867.

(214)

(2—3)

Hirdetmény.

Szász-Sebes városi és széki előjárósága mint sorozási közeg, az idei főjónceozásánál kimaradt, 1846-ban született következő hadkötelezetteket u. m.

Krutea Mihelle	Felső Pianból.
Trimie Pavel	Reho
Achim Joan	Lomán
Wladt Thoma	Lomán
Medea Georg I. Juon	Rekittéből

felszólítja, hogy ezen hirdetés megjelenése után rögtön jelentsek magokat illető helységi előjáróságaiknak és szolgálatokra megjelenjenek, ellenkező esetben a hadkötelezettségi törvény 45 § értelmében mint szökevények fognak tekintetni és megbüntettetni.

Szász-Sebes, junius 6-kán, 1867.

A városi és széki előjáróság.

1831

1867 P. sz.

(210)

(3—3)

Árverési Hirdetmény.

Szatmármegye polgári törvényszékének mint kiküldött bíróságnak e mai napon 1831 sz. alatt kelt végzése folytán közhírre tétetik, miként a közép-szolnok-megyei pusztaszent-miklósi 155. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 224. h. r. sz. a. álló s 5890 ft-ra becsült s a folyó évi 937. sz. trvszéki végzés folytán elárverelt erdőbirtoknak újabb árverezésére, — mennyiben, megvásárló Tasnád városa a vételár egy része lefizetésének elmulasztásával a megállapított árverési feltételeknek eleget nem tett, háttáridőül f. évi **Julius hó 8-ik napjának d. e. 9. órája** Tasnád-Szarvad községében oly formán tüzett ki, hogy az érintett birtok ezen egyetlen árverésen becsáron alól is el fog adni.

Miről a venni szándékozók azon figyelmeztetéssel értesítettek, hogy a becsértéknek 10 % át tevő bánompénzt letenni kötelesek az árverési feltételeket pedig, akár ezen megyei polg. törvényszéknel, akár Középszolnok-megyei telekkönyvi hatóságánál megtekinthetik.

Szatmármegyei törv. székének Szatmáron 1867 Junius 8-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(345)

(14—*)

A „VIKTORIA”

biztosító társaság Kolozsvárti,

melynek

Elnöke: **BÁRD JOSIKA LAJOS**,
Alelnöke: **HINTZ GYÖRGY**,
Igazgatói: **DÓZSA DÁNIEL**, **KÓVÁRY LÁSZLÓ**, **WAGNER FRIGYES**,
Vezérigazgatója: **GÁLGÓCZY KÁROLY**,
Vezérügynökségei: **PESTEN**, **S. A. Ujhelyen**, **BÉCSBEN**, **BRÜNNBEN**, **FRÁGÁBAN**. Ezek alatt pedig az ország és birodalom minden nevezetesebb helyein **fő- és alügynökei** vannak.

Tűz ellen mindenféle biztosításokat elvállal.

Biztosíthatók pedig tűzkár ellen:

mindenféle lakház, gazdasági épület, kastély, templom, torony, a harangok, gyárok, műhelyek, azok szerelvényei, buktorok, árucikkék, raktárakban foglalt készletek, iparos nyert anyagok, és kész készítmények, gazdasági termények, szalás és szemes gabona, takarmány, baromállomány sat.

A biztosítási díjak lehető legolcsóbbra szabvák, egy szerre több évre kötött biztosításnál különös kedvezmények engedtetnek, a károk igazságosan és gyorsan fizetttetnek.

Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden ügynökség szívesen szolgál.

A Viktoria biztosító társaság igazgatósága, Kolozsvárti.

(216)

(1—6)

Ujból érkeztek friss töltésű ásványos gyógyvizek u. m.

Gleichenbergi-, Marienbadi-, Seidschütz-, Püllnai-, Selti-, Czigelkai-, Carlsbadi-, és Halli-jod-víz; Ivándai-, Alapi-, Sulini-, Stojkai-, Korondi-, Türi-, Előpataki-, Szent-Jakabi-, Budai-, ebből többféle forrás, u. m. Deák, Hunyady, Erzsébet, Szechenyi, Rákóczy.

jutányos árért kapható:

Csiky Testvéreknél

Kolozsvárti.

(217)

(1—3)

Külmagyarutczában 244 sz. „Récze” című fogadó ház és telek örök áron eladó, értekezhetni kurta szapanyutczában ev. ref. egyház gazda gondnokánál 368 sz. alatt.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében megrendelhető:

Koronázási emlékkönyv 1867.

című díszes Album, melynek tisztajövedelmének egyrésze az Eszterházy-képtár megvásárlására van ajánlva.

Diszkiadás, 18 szinnyomatu képpel dúsan aranyozott kötésben előfizetési ára 6 ft — kr.

Folió-kiadás fekete képpel, kemény kötésben előfizetési ára 3 ft 60 kr.

Népkiadás, negyedréti alakban kemény kötésben előfizetési ára 2 ft 10 kr.

a bolti ár magosabb leend.

Az aradi vértanúk,

az Aradon kivégzett 13 magyar tábornok arcsképei.

Ára életírtattal 2 ft 20 kr.

Befőttes és más üvegekre a drága Lantorna helyett a tartósabb, czélszerűbb, tisztább és sokkal olcsóbb

pergament papir

jött használatba.

Kapható kisebb és nagyobb darabokban 6, 8, 10 krért.

Kolozsvárti STEIN JÁNOS papirkereskedésében.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Előfizetési felhívás a „Magyar Polgár”-ra.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Erdély a rómaiak alatt. Kútfők

nyomán írta Wass József, kegyes szerzetbeli áldor, gymnasiumi tanár, s a magyar tudományos akadémia levelező tagja. Az Erdélyi Múzeum-Egyetel által a Haynald-díjjal jutalmazott pályamunka. Erdély térképével. Ára 1 ft 50 kr. osztr. értékben.

(148)

27/6 (7—*)

Szüleket érdeklő.

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a Gilisza betegségek, mely a gyermekek sorából oly tömérdek áldozatot ad a sirnak, az általam feltalált

„Gilisza csokoládéban”

tökéletes gyógyszer állítani elő. Használati módja a szeletek göngyöléin olvasható.

Kapható Pesten: Török József gyógytára és A. Thallmeier és társa kereskedésében, Kolozsvárt: Schütz Károly fűszerkereskedésében, s ezen kívül számos bizonylatokat tartalmazó könyvekben jegyzett t. bizományosimnál.

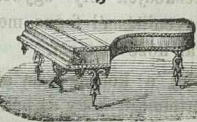
Ára egy darabnak 20 kr. nálam helyben 6 darab 1 ft.

Megrendelhető posta-után-vétellel az egész birodalomban.

KRÓCZER ÁGOSTON s. k. gyógyszerész Tokajban.

(215) (1—*)

Egy legjobb állapotban levő, szép hangzású

Salon eladó

akár használat végett bérbe kiadó. Bővebb értesítést vehetni STEIN J. könyvkereskedésében.

(145)

(2—*)

Az igaz valódi mindig igazolja magát!

Ezt bizonyítja gyógyszerész Bergmannhoz Párisba, Magenta-utca 70 sz. intézett következő levél:

Tisztelt kartárs ur! Ezennel felkérem Önt önnek szabadalmazott **Foggyapottjából** 2000 csomagot leggyorsabban küldeni, és nem mulasztatom el önnek tudtál adni, hogy ezen készítmény napról napra nagyobb tetszésnek örvend.

barátságos tisztelettel

Török József gyógyszerész Pesten.

Egy tok ára 30, 50 kr.

Kolozsvára nézve egyedüli raktár

WOLFF JÁNOS gyógyszerésznel.